

Rijksoverheid

Beleidskompasformulier voor internetconsultatie

 Beleidskompas

Wie zijn belanghebbenden en waarom?

Hulpvragen

- Wie zijn direct of indirect belanghebbenden bij het betreffende vraagstuk?
Instellingen (MBO Raad), docenten, studenten
- Wie beschikken er over relevante kennis over en ervaring met het vraagstuk?
Instellingen
- Op welke wijze zijn belanghebbenden tot nu toe in de verschillende fasen van het beleidstraject betrokken?
Gesprekken met de MBO Raad

1. Wat is het probleem?

Hulpvragen

- a) Wat is het probleem?

Studenten op mbo-niveau 2 vallen vaker uit tijdens hun opleiding. Verder is ook het arbeidsmarktperspectief minder goed voor deze studenten. Uit onderzoek blijkt dat studenten op mbo-niveau 2 daarom meer en intensievere begeleiding nodig hebben. Bijvoorbeeld door kleinere klassen in te richten. Hiermee is in de verdeling van de rijksbijdrage geen rekening gehouden.

- b) Wat zijn de oorzaken van het probleem?

Een grotere groep studenten binnen mbo-niveau 2 heeft te maken met een vorm van problematiek. De diversiteit in problematiek is groot en de huidige bekostigingssystematiek houdt hier in onvoldoende mate rekening mee.

- c) Wat is de omvang van het probleem?

Jaarlijks valt ongeveer 9% van de studenten op mbo-niveau 2 uit. Van de studenten die instroomt uit het voortgezet speciaal onderwijs /praktijk onderwijs valt grofweg de helft van de studenten uit.

- d) Wat is het huidige beleid en wat heeft de evaluatie opgeleverd?

Sinds 2017 worden een deel van de middelen uit de kwaliteitsafspraken mbo verdeeld op basis van het aantal mbo-niveau 2 studenten. Uit onderzoek blijkt dat de omvang van deze middelen niet adequaat is in relatie tot de uitdagingen. De verdeelwijze in de kwaliteitsafspraken is relatief ongericht.

- e) Wat gebeurt er als de overheid niets doet (Nuloptie)? Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Zonder overheidsinterventie kunnen instellingen niet genoeg begeleiding bieden aan studenten op mbo-niveau 2. Hierdoor zijn instellingen minder in staat om mbo-niveau 2 studenten op te leiden tot beginnend beroepsbeoefenaars. Het risico bestaat verder dat het aantal voortijdig schoolverlaters onder deze doelgroep structureel hoog blijft. Met als gevolg dat zij niet over een startkwalificatie beschikken, minder kans hebben op een baan en uiteindelijk een beroep moeten doen op sociale voorzieningen zoals een uitkering.

2. Wat is het beoogde doel?

Hulpvragen

- a) Wat zijn de beleidsdoelen?

De wijzigingen van het UWEB voorzien in een wijziging van de verdeelsystematiek van de rijksbijdrage. Door een andere verdeelsystematiek te hanteren komen de aanvullende middelen terecht bij instellingen met (veel) mbo-niveau 2 studenten.

- b) Aan welke [duurzame ontwikkelingsdoelen \(sustainable development goals, SDG's\)](#) en [brede welvaartsuitkomsten](#) dragen de doelen bij?

Inclusief, gelijkwaardig en kwalitatief onderwijs voor iedereen (doel 4).

Inclusieve, economische groei, werkgelegenheid en fatsoenlijk werk voor iedereen (doel 8).

3. Wat zijn opties om het doel te realiseren?

Hulpvragen

- a) Wat zijn kansrijke aangrijpingspunten om het doel te realiseren?

Om ervoor te zorgen dat instellingen voldoende begeleiding kunnen bieden aan mbo-niveau 2 studenten worden aanvullende middelen beschikbaar gesteld. Begeleiding is een taak waarvoor instellingen rijksbijdrage ontvangen. De aanvullende middelen worden daarom toegevoegd aan de rijksbijdrage voor onderwijsinstellingen. De verdeelsystematiek van het UWEB wordt zo aangepast dat de aanvullende middelen ook terecht komen bij instellingen met mbo-niveau 2 studenten.

- b) Wat zijn, gegeven de aangrijpingspunten, kansrijke beleidsopties?

- c) Wat is de beleidstheorie per kansrijke beleidsoptie?

4. Wat zijn de gevolgen van de opties?

Hulpvragen

- a) Wat zijn de verwachte gevolgen per beleidsoptie?

Door de rijksbijdrage voor mbo-niveau 2 te verhogen en deze zodanig te verdelen dat instellingen met mbo-niveau 2 studenten deze middelen ontvangen, kunnen instellingen hun onderwijs beter afstemmen op de behoeften van deze doelgroep.

b) Welke verplichte toetsen zijn van toepassing en wat zijn daarvan de uitkomsten?

Uitvoering- en handhaafbaarheidstoets en de ATR-toets. De uitkomsten zijn nog niet bekend.

5. Wat is de voorkeursoptie?

Hulpvragen

a) Wat is het voorstel?

Beoogd wordt de rijksbijdragesystematiek zodanig aan te passen, dat de aanvullende middelen die het kabinet beschikbaar heeft gesteld voor mbo-niveau 2, ook gericht kunnen worden ingezet voor mbo-niveau 2.

b) Hoe houdt het voorstel rekening met:

- [Doeltreffendheid](#) en [doelmatigheid](#);
- Uitvoerbaarheid voor alle relevante partijen (inclusief [doenvermogen](#), [regeldruk](#) en [handhaving](#));
- Brede maatschappelijke impact?

Het kabinet stelt aanvullende middelen beschikbaar voor mbo-niveau 2. In de huidige verdeelsystematiek van de rijksbijdrage wordt onvoldoende rekening gehouden met het aantal mbo-niveau 2 studenten binnen een instelling. Zonder aanpassing zouden de middelen niet volledig ten goede komen aan deze doelgroep. Hierdoor zou het beleidsdoel niet volledig worden gediend.

De verdeelsystematiek van de rijksbijdrage wordt aangepast. Hierdoor worden de aanvullende middelen gericht toegewezen. Instellingen hoeven geen aanvraag in te dienen. Instellingen verantwoorden zich over de rijksbijdrage in het geïntegreerd jaardocument, bestaande uit een bestuursverslag en een jaarrekening. De wijzigingen leiden niet tot een verandering in de regeldruk.

c) Wat zijn de risico's en onzekerheden van dit voorstel?

Door de verdeelsystematiek van de rijksbijdrage te wijzigen gaan er een klein aantal instellingen financieel op achteruit. De effecten van de nieuwe verdeling zijn doorgerekend. Uit de doorrekening komen geen onevenredig negatieve financiële effecten voor de instellingen naar voren. Voor de doorrekeningen zijn enkele aannames gedaan. Hierdoor is het uiteindelijke herverdeeleffect op voorhand niet geheel duidelijk.

Instellingen mogen de rijksbijdrage – binnen de kaders van de wet – naar eigen inzicht besteden. Dit betekent dat het bieden van extra begeleiding aan mbo-niveau 2 studenten

niet afdwingbaar is. Een mogelijk risico is dat instellingen de middelen niet besteden aan mbo-niveau 2 studenten.

d) Hoe ziet de voorgenomen [monitoring en evaluatie](#) eruit?

De aanvullende investering in mbo-niveau 2 is onderdeel van de werkagenda mbo 2023 – 2027 en wordt als onderdeel daarvan meegenomen in de monitoring en evaluatie. Instellingen verantwoorden de rijksbijdrage in het geïntegreerd jaardocument, bestaande uit een bestuursverslag en een jaarrekening.